

Kursplan

för kurs på grundnivå

Svenska som andraspråk med didaktik II - kurs inom ULV-projektet
Swedish as a Second Language II

30.0 Högskolepoäng
30.0 ECTS credits

Kurskod:	US905U
Gäller från:	VT 2011
Fastställt:	2011-02-09
Institution	Institutionen för ämnesdidaktik
Ämne	Utbildningsvetenskap teoretiska ämnen
Fördjupning:	GXX - Grundnivå, kurs/er som inte kan klassificeras

Beslut

Denna kursplan är fastställd av Humanistiska fakultetsnämnden 2011-02-09.

Förkunskapskrav och andra villkor för tillträde till kursen

Antagen till ULV-projektet.

Kursens uppläggning

Provkod	Benämning	Högskolepoäng
TVÅR	Svenska i tvärspråklig belysning	7.5
LÅSA	Läsa, skriva, lära på ett andraspråk	7.5
SPR2	Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt II	7.5
PROJ	Bedömning och projektarbete	7.5

Kursens innehåll

Kursen vänder sig främst till verksamma lärare och till studerande som ämnar arbeta med svenska som andraspråk inom alla skolformer.

Kursen består av följande delkurser:

Delkurs 1: Svenska i tvärspråklig belysning, 7,5 hp

Delkursen ger en fördjupad kunskap om svenska språkets struktur samt en språktypologisk översikt av världens språk. Vidare behandlas begrepp som markerade drag, inlärningsgångar och transfer samt deras didaktiska konsekvenser.

Delkurs 2: Läsa, skriva, lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Delkursen behandlar det vidgade textbegreppet och flerspråkig litteracitet. Delkursen ger också en orientering om läs- och skrivinlärning, läs- och skrivutveckling samt läsförståelsestrategier ur ett första- och andraspråksperspektiv. Vidare belyses alfabetisering och hur kulturellt betingade skillnader i kunskapstraditioner, berättartekniker och läs- och skrivtraditioner påverkar lärares undervisning och elevers lärande.

Delkurs 3: Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt II, 7,5 hp

Delkursen tar upp hur språk och ämne förhåller sig till varandra i olika skolämnen och i olika läromedel.

Kursen behandlar också hur olika metoder kan utveckla flerspråkiga elevers läs- och skrivutveckling.

Delkurs 4: Bedömning och projektarbete, 7,5 hp

Delkursen fokuserar på olika metoder för bedömning av språkutvecklingen hos andraspråksinlärare i anknytning till teorier om andraspråksinlärning. I delkursen genomför kursdeltagarna ett projektarbete med didaktisk inriktning.

Förväntade studieresultat

Efter genomgången kurs ska studenten kunna

- redogöra för vad som är specifikt och typologiskt markerat i svenska språkets strukturer i jämförelse med andra språk samt reflektera över hur detta påverkar lärarens didaktiska val
- planera, genomföra och utvärdera undervisning i svenska som andraspråk utifrån aktuella styrdokument samt ämnesdidaktiska teorier om andraspråksutveckling och läs- och skrivinlärning
- analysera olika typer av läromedel med utgångspunkt i teorier om didaktik och andraspråksutveckling
- jämföra och värdera olika metoder för bedömning av språkutvecklingen hos andraspråksinlärare i relation till teorier om andraspråksinlärning
- planera och genomföra en vetenskaplig studie med tydliga ämnesdidaktiska frågeställningar

Undervisning

Kursen ges i form av föreläsningar och gruppseminarier, litteraturstudier och självstudier, fältstudier och gestaltningar. Kursen ges både som distanskurs och som campusförlagd undervisning.

Kunskapskontroll och examination

a. Kursen examineras genom

- skriftlig individuell tentamen
- muntliga och skriftliga uppgifter som redovisas individuellt eller i grupp
- muntliga och skriftliga uppgifter och undervisningsuppgifter

b. Betygssättning sker enligt en sjugradig målrelaterad betygsskala:

A = Utmärkt
B = Mycket bra
C = Bra
D = Tillfredsställande
E = Tillräckligt
Fx = Otillräckligt
F = Helt otillräckligt

c. Kursens betygskriterier delas ut vid kursstart.

d. För att få slutbetyget E på hela kursen krävs lägst betyget E på samtliga delkurser.

e. Vid underkännande gäller att studerande har rätt att genomgå ytterligare fyra examinationer så länge kursen ges. Studerande som fått lägst betyget E - eller G på prov där betygsskalan U-G tillämpas - får inte genomgå förnyad examination för högre betyg.

Studerande som fått betyget F eller Fx - eller U på prov där betygsskalan U-G tillämpas - två gånger av en och samma examinator har rätt att få annan examinator utsedd om inte särskilda skäl talar emot det. Framställan härom ska göras till institutionsstyrelsen.

Övergångsbestämmelser

När kursen inte längre ges eller kursinnehållet väsentligen ändrats har den studerande rätt att en gång per termin under en period av tre terminer examineras enligt denna kursplan. Dock gäller fortfarande begränsningarna ovan.

Begränsningar

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med sådan inom eller utom landet genomgången och godkänd kurs, vars innehåll helt eller delvis överensstämmer med innehållet i kursen.

Kurslitteratur

Delkurs 1: Svenska i tvärspråklig belysning, 7,5 hp

Abrahamsson, Niclas (2009). Andraspråksinlärning Lund: Studentlitteratur. (ca 160 s.)

Andersson, Lars-Gunnar (2001). Språktypologi och språksläktskap. Stockholm: Liber. (95 s.)

Axelsson, Monica (1995). En studie av hur vuxna inlärare av svenska som andraspråk utvecklar nominalfrasen och tillägnar sig bestämdhet. I: Kalin, Maija & Latomaa, Sirkku (red.). Nordens språk som andraspråk 3. Jyväskylä: Jyväskylä universitet. (10 s.)

Bolander, Maria (1988). Nu ja hoppas inte så mycke. Om inversion och placering av negation och adverb i svenska som andraspråk. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Första symposiet om svenska som andraspråk, vol. 1: Föredrag om språk, språkinläring och interaktion. Stockholm: Centrum för tvåspråkighetsforskning, Stockholms universitet. (10 s.)

Colliander, Gunilla (2008). Andraspråkslärande och andraspråksdidaktik. I: Nordheden, Inger & Paulin, Arja (red.). Att äga språk. Språkdidaktikens möjligheter. Stockholms Universitets Förlag. (20 s.)

Dahl, Östen (2000). Språkets enhet och mångfald. Lund: Studentlitteratur. (valda delar om 50 s.)

Ekerot, Lars Johan (1995). Ordföljd, Tempus, Bestämdhet. Malmö: Gleerups Förlag. (120 s.)

Hammarberg, Björn (2004). Teoretiska ramar för andraspråksforskning. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (54 s.)

Håkansson, Gisela (2004). Utveckling och variation i svenska som andraspråk enligt processbarhetsteorin. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (20 s.)

Källström, Roger (1992). Hennes nyai bilarihennes. Om kongruens i svenska och andra språk. I: Widmark, Gun m.fl. (red.). Svenska i harmoni. Fyra uppsatser om kongruens. Uppsala: Hallgren & Fallgren Studieförlag. (28 s.)

Philipsson, Anders (2004). Svenskans morfologi och syntax i ett andraspråksperspektiv. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (20 s.)

Viberg, Åke (1990). Bisatser i inläarperspektiv. I: Tingbjörn, Gunnar (red.). Andra symposiet om svenska som andraspråk i Göteborg 1989. Stockholm: Skriptor Förlag. (25 s.)

Viberg, Åke (1992). Nordens språk som andraspråk ur ett tvärspråkligt perspektiv. I: Axelsson, Monica & Viberg, Åke (red.). Nordens språk som andraspråk. Stockholm: Centrum för tvåspråkighetsforskning. (28 s.)

Viberg, Åke (2004). Lexikal utveckling i ett andraspråk. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (25 s.)

Kursplaner i svenska som andraspråk. <http://www3.skolverket.se>

Utöver detta tillkommer skönlitteratur om ca 200 sidor som väljs i samråd med läraren.

Delkurs 2: Läsa, skriva, lära på ett andraspråk, 7,5 hp

Ewald, Annette & Garne, Birgitta (red.) (2007). Att läsa och skriva – forskning och beprövad erfarenhet. Myndigheten för skolutveckling. Stockholm: Liber Distribution. (114 s.)

Fast, Carina (2007). Sju barn lär sig läsa och skriva. Uppsala: Acta Universitatis Upsaliensis. (Kap 3, 10 s.)

Franker, Qarin (2004). Att utveckla litteracitet i vuxen ålder – alfabetisering i en vuxen kontext. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (38 s.)

Iversen Kulbrandstad, Lise (2003). Lesing i utvikling. Teoretiske og didaktiske perspektiver. Bergen: Fagbokforlaget. (255 s.)

Myndigheten för skolutveckling & Institutionen för utbildningsvetenskap vid Mittuniversitetet i Härnösand

(2007). Webbplatsen Läs & skriv. <http://spica.utv.miun.se/lasaochskriva/> (ca 100 s.)

Naucmér, Kerstin (2004). Barns språkliga socialisation före skolstart. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (23 s.)

Wedin, Åsa (2010). Vägar till svenskt skriftspråk för vuxna andraspråksinlärare. Lund: Studentlitteratur. (103 s.)

Westlund, Barbro (2009). Att undervisa i läsförståelse. Stockholm: Natur och Kultur. (335 s.)

Kursplaner i svenska som andraspråk. <http://www3.skolverket.se>

En avhandling väljs i samråd med undervisande lärare.

Artiklar om ca 50 s. enligt undervisande lärares anvisningar.

Utöver detta tillkommer skönlitteratur om ca 200 sidor som väljs i samråd med läraren.

Referenslitteratur:

Lundberg, Ingvar & Herrlin Katarina (2008). God läsutveckling. Kartläggning och övningar. Stockholm: Natur och kultur. (80 s.)

Mörling, Margareta (2007). Att undervisa analfabeter. Stockholm: Natur och kultur. (185 s.)

Delkurs 3: Språk- och kunskapsutvecklande arbetssätt II, 7,5 hp

Derewianka, Beverly (1990). Exploring How Texts Work. Portsmouth, NH: Heinemann. (ca 70 s.)

de Ron, Martin (2008). Språkutvecklande ämnesundervisning: exempel från naturvetenskap. I: Nordheden, Inger & Paulin, Arja (red.). Att äga språk. Språkdidaktikens möjligheter. Stockholms Universitets Förlag. (s. 194–208)

Echevarria, Jana, Vogt, MaryEllen & Short, Deborah J. (2008). Making Content Comprehensible for English Learners: The Siop Model. Boston: Pearson Education Inc. (268 s.)

Hajer, Maaike (2006). Inspiring teachers to work with content-based language instruction – stages in professional development. I: Lindberg, Inger & Sandwall, Karin (red.). Språket och kunskapen. Att lära på sitt andraspråk i skola och högskolan. ROSA-rapport 7. Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. (s. 27–47) http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/20797/1/gupea_2077_20797_1.pdf

Hertzberg, Frøydis (2006). Genreskrivning under senare skolor: att berätta räcker inte. I: Bjar, Louise (red.). Det hänger på språket! Lärande och språkutveckling i grundskolan. Lund: Studentlitteratur. (s. 295–317)

Holmberg, Per (2006). Funktionell grammatik för textarbete i skolan. I: Lindberg, Inger & Sandwall, Karin (red.). Språket och kunskapen. Att lära på sitt andraspråk i skola och högskolan. ROSA-rapport 7. Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. (s. 129–149) http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/20797/1/gupea_2077_20797_1.pdf

Hägerfelth, Gun (2006). Olika sätt att använda språket i naturkunskap. I: Lindberg, Inger & Sandwall, Karin (red.). Språket och kunskapen. Att lära på sitt andraspråk i skola och högskolan. ROSA-rapport 7. Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. (s. 183–206) http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/20797/1/gupea_2077_20797_1.pdf

Lindberg, Inger (2004). Samtal och interaktion – ett andraspråksperspektiv. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (33 s.)

Lindberg, Inger (2007). Forskning om läromedelsspråk och ordförrådsutveckling. I: Lindberg, Inger & Johansson Kokkinakis, Sofie (red.). OrdiL. En korpusbaserad kartläggning av ordförrådet i läromedel för grundskolans senare år. ROSA-rapport 8. Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. (s.

13–60) http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/20503/1/gupea_2077_20503_1.pdf

Lindberg, Inger, Holmegaard Margareta m.fl. (2006). Projektet Ord i Läroböcker (OrdIL). I: Lindberg, Inger & Sandwall, Karin (red.). Språket och kunskapen. Att lära på sitt andraspråk i skola och högskolan. ROSArapport 7. Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. (s. 149-183)
http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/20797/1/gupea_2077_20797_1.pdf

Magnusson, Ulrika (2008). Språk i ämnet. Intern rapport. Stockholm: Skolverket. (72 s.)
<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1804>

Norén, Eva (2006). Matematik, flerspråkiga elever och modersmål. I: Lindberg, Inger & Sandwall, Karin (red.). Språket och kunskapen. Att lära på sitt andraspråk i skola och högskolan. ROSA-rapport 7. Institutet för svenska som andraspråk, Göteborgs universitet. (s. 231-249)
http://gupea.ub.gu.se/bitstream/2077/20797/1/gupea_2077_20797_1.pdf

Olofsson, Mikael (red.) (2010). Symposium 2009. Genrer och funktionellt språk i teori och praktik. Stockholm: Stockholms universitets förlag. (310 s.)

Sellgren, Mariana (2005). Ämnesundervisning för flerspråkiga elever – integrering av språk och innehåll. I: Axelsson, Monica, Rosander, Carin & Sellgren, Mariana. Stärkta trådar – flerspråkiga barn och elever utvecklar språk litteracitet och kunskap. Stockholm: Språkforskningsinstitutet i Rinkeby. Stockholms stad. (s. 200–283)

Delkurs 4: Bedömning och projektarbete, 7,5 hp

Björklund, Maria & Paulsson, Ulf (2007). Seminarieboken – att skriva, presentera och opponera. Lund: Studentlitteratur. (130 s.)

Flyman Mattsson, Anna & Håkansson, Gisela (2010). Bedömning av svenska som andraspråk. En analysmodell baserad på grammatiska utvecklingsstadier. Lund: Studentlitteratur. (120 s.)

Genesee, Fred & Upshur, John (1996). Classroom-based Evaluation in Second Language Education. Cambridge: Cambridge University Press. (s. 1–138)

Lindberg, Viveca (2006). Bedömning i förändring. I: Lindström, Lars & Lindberg, Viveca (red.). Pedagogisk bedömning. Stockholm: HSL. (21 s.)

Olofsson, Mikael (red.) (2007). Symposium 2006. Bedömning, flerspråkighet och lärande. Nationellt centrum för sfi och svenska som andraspråk, HLS förlag. (150 s.) Artiklarna finns att ladda ner på
<http://www.andrasprak.su.se/pub/jsp/polopoly.jsp?d=13050&a=64381>

Pettersson, Astrid (2006). Bedömning – varför, vad och varthän? I: Lindström, Lars & Lindberg, Viveca (red.). Pedagogisk bedömning. Stockholm: HSL. (11 s.)

Sjöqvist, Lena (2004). Att arbeta med portfölj. I: Hyltenstam, Kenneth & Lindberg, Inger (red.). Svenska som andraspråk – i forskning, undervisning och samhälle. Lund: Studentlitteratur. (23 s.)

Nationella prov och diagnosmaterial från Skolverket.

Utöver detta tillkommer ca 300 sidor som väljs i samråd med läraren.